Poštnina plačana v gotovini. Maribor, petek 23. aprila 1937 Štev. 92. Leto XI. (XVIII.)

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Ford : Lewis

V času, ko je Evropa pod vtisom raznih diplomatičnih in vojnih trenj, se zanimanje evropske javnosti prav malo prenaša na novi svet, kjer se pravkar odigrava grandiozna borba med delom in kapitalom.

Sodobna Amerika stoji v znamenju neprekinjenega trenja med zastopniki **kapitala** in **dela**. Tu imamo na eni strani visoko razvito industrijo, na drugi pa močne organizatorične delavske organizacije. Trenje med obema je stalno v ospredju ameriškega javnega življenja. Prezident Združenih držav ameriških g. Roosevelt si stalno prizadeva, da bi omilil to trenje in je bil zadnje dni v ameriškem parlamentu izglasovan poseben zakon, »Wagnerjev akt«, ki določa delavske mezde in okvir socialne zaščite. Po sedanjih dogodkih pa ni ta zakon najmanj omilil napetosti med kapitalom in delom, kakor so morda pričakovali.

Med avtomobilskim kraljem Fordom in predstavnikom združenih delavskih organizacija C. I. O Johnom **Lewison** se namreč vseboj zaostruje borba, ki je zavzela že take oblike, kakršnih ameriška javnost prav gotovo ni pričakovala. Henry Ford je namreč že nekaj dni pred sprejetjem novega zakona kategorično odklonil pogajanja s katerokoli delavsko organizacijo. Wagnerjev akt pa je na višino plač vendarle vplival, tako da je bil Ford primoran, povišati plače tudi svojemu delavstvu. Nedvomno je v tem vzrok, da je v svojih tvornicah oskrbel vse obrambne ukrepe, tako da bo kljub eventuelnim nemirom ostal vendarle gospodar v svoji hiši. Nove določbe, ki jih predpisuje ta »Wagnerjev akt«, so bile pri meni že zdavna v veljavi« pravi danes Ford. Glede svojega delavstva zatrjuje Ford, da so **njegovi delavci sicer lahko organizirani, da pa ne bodo imeli od tega prav nobenih koristi.** Iz teh izjav posnemajo ameriške delavske organizacije neko svojevrstno zakrknjenost velikega tovarnarja napram delavstvu.

V Washingtonu, to je glavnem taboru delav. voditelja Lewisa, vlada veliko večja umerjenost. Lewis pravi: »Imam neomajno zaupanje v inteligenco ameriškega delavca. Ako bi tega zaupanja ne imel, tedaj bi izgubil tudi vero v demokracijo.« John Lewis zahteva, kakor Roosevelt, **demokracijo novega tipa, novo demokracijo na najširši podlagi,** on razvija svoje misli sledeče: »Roosevelt ni za delavstvo ideal, vendar smo ga pri zadnjih volitvah podprli z našimi glasovi in ga bomo podpirali tudi vnaprej, ker se z njim v marsičem strinjamo. Kar se pa Forda tiče, se bomo odločno borili proti njemu. Ford je odporen in se bo najbrže še mnogo časa upiral prihajajoči demokraciji, toda tudi njegov odpor bomo prej ko slej strli. Ford je podoben violinistu, ki se prilagodi vsaki melodiji. Istotako bo s Fordom, ko bo spoznal, da je premagan. Do nasilnih dejanj ne bo prišlo, če jih sam ne bo izzval.«

Iz teh izjav glavnega vodje ameriškega delavskega pokreta lahko povzemamo, da vidijo delavske organizacije v Fordu svojega največjega in najnevarnejšega nasprotnika. Ford je namreč edini izmed vseh ameriških tovarnarjev, ki so ostali gospodarji v svoji hiši. Ford ni pristopen za nobene razgovore in ni mogoče nanj vplivati. Njegov molk pa kaže, da se pripravlja na borbo. Obstoja celo možnost, da bo Ford povišal plače svojim delavcem in to v višji izmeri, kakor so predvidene po novi uredbi. S tem hoče Ford pokazati javnosti, da **lahko napravi za svoje delavstvo več nego vse organizacije.** Istočasno pa se vneto pripravlja za borbo. V Fordovih tvornicah se polnijo zaloge s plinskimi bombami za solzenje in z drugim obrambnim materialom. Svoje tvorniške objekte, je ogradil s težkimi železnimi ograjami, v katere lahko spusti po mili volji električni tok. Tvornice straži nad 500 oboroženih čuvarjev. Razumljivo je, da tudi Lewis ne opazuje teh priprav s prekrižanimi rokami. Njegovi zaupniki so stalno na delu. Nad Fordovimi tvornicami krožijo delavska letala, ki imajo na spodnjem delu pritrjene velike zvočnike, iz katerih navdušujejo Fordove delavce za borbo.

Položaj se vedno zaostruje; kakor da bi bila vojna med obema skupinama že napovedana. John Lewis je napovedal Fordu vojno, Ford Lewisu. Kdo bo zmagal: delo ali kapital? Delavski vodje pravijo: če ne pojde drugače, bomo dvignili Forda in vse tovarnarje z ekrazitom v zrak. Kakšen bo izid te srdite borbe med ameriškim delavstvom in tovarnarji, pred vsem s Fordom, bo pokazala bližnja bodočnost.

Dr. Beneševo bratislavsko oznanilo: novi humanizem XX. stoletja

BRATISLAVA, 23. aprila. **Ob priliki slovesne promocije prezidenta dr. Beneša za častnega doktorja prava bratislavske Komenskyjeve univerze, je imel dr. Beneš pomemben promocijski govor, v katerem je dejal, da je izhod iz sedanje krize samo v novem humanizmu XX. stoletja. Ta humanizem se bo razlikoval od onega v preteklem stoletju po celi vrsti novih dejstev. Gre za to, da se stari humanizem in stara liberalna demokracija, ki sta izšla iz francoske revolucije, prilagodila novim potrebam in da se ustvari demokracija novega kova, ki bo upoštevala posledice, ki potekajo iz svetovne vojne in iz izkušenj uspešnih in brodolomnih demokracij. — Zmagala bo samo linija evolucijske demokracije.**

Avstrijsko nemški sporazum : mrtva črka na papirju

PARIZ, 23. aprila. Havas poroča: Današnji listi se pečajo z diplomatično aktivnostjo v Srednji Evropi. »Echo de Paris« ne verjame, da bi utegnilo priti v naj bližnji bodočnosti do spornih vprašanj med Nemčijo in Italijo radi Avstrije. — Nemško avstrijski sporazum se more po mnenju tega lista že sedaj smatrati kot mrtva črka na papirju. Toda medtem je narodno socialistična propaganda v Avstriji še vnaprej zelo aktivna. Kar se Italije tiče, je ona privzela mišljenje glede nekaterih namer avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga, ni pa baš preveč odločno razpoložena, da brani avstrijsko neodvisnost. Zdi se, da obstoja med Nemčijo in Italijo tajni sporazum glede izbegavanja vseh morebitnih trenj. »Excelsior« pravi med drugim, da nista niti Pešta niti Dunaj navdušena za poslednje diplomatične poteze Italije, četudi tega nezadovoljstva ne izražata. — »L' Peuple« izraža mišljenje, da sta si Mussolini in Hitler razdelila zone diplomatične aktivnosti ter da je Nemčiji priznano prvenstvo diplomatične aktivnosti v Podonavju, dočim hoče Mussolini posvetiti svojo pozornost sredozemskemu vprašanju. Potemtakem se ni nadejati nikakšnih resnejših rezultatov sestanka avstrijskega zveznega kancelarja Schuschnigga in Mussolinija. Šele, ko bo dr. Schuschniggov položaj vse težji in težji, bo zadeva postala vse zanimivejša, kar pa zaenkrat ni.

Zakaj Benetke in ne Rim

BENETKE, 23. aprila. V zvezi z beneškim sestankom se doznava, da se zamišlja sodelovanje z Malo antanto tako, da bi se na podlagi italijansko jugoslovenske pogodbe doseglo gosp. in kulturno zbližanje med Beogradom in Pešto na eni strani ter Dunajem in Prago na drugi strani. Zelo zanimivi so tudi komentarji, ki se čujejo glede tega, zakaj se sestanek vrši v Benetkah in ne v Rimu. Če bi bil namreč v Rimu, bi moral Schuschnigg obiskati papeža, kar pa bi v nemških krogih smatrali kot demonstracijo proti Nemčiji, ki je v konfliktu s papežem. Radi tega je Mussolini šel v tem oziru Nemčiji na roko in se je odločil za Benetke. Pravijo, da konflikt med Nemčijo in Vatikanom najbolj ogroža os Rim - Berlin.

689.000 f. š. za kronanjske svečanosti

LONDON, 23. aprila. DNB poroča: Državni tajnik finančnega ministra Colville je izjavil v spodnji zbornici, da so predvideni celokupni izdatki za kronanjske slovesnosti, ki se bodo plačale iz državne blagajne, na 689.000 funtov šterlingov.

Britanska vlada svari Valencijo in Burgos pred strupenimi plini

LONDON, 23. aprila. Reuter poroča: Britanska vlada je opozorila valencijsko vlado in generala Franca na grozne posledice uporabe strupenih plinov. To je storila britanska vlada, četudi nima doslej nikakšnega dokaza, da se v Španiji uporablja v borbah strupeni plin. Valencijska vlada je že odgovorila na to noto britanske vlade, dočim Francovega odgovora še ni.

Kako si hoče Franco pomagati iz nevzdržnega položaja

LONDON, 23. aprila. »United Press« poroča s francoske meje, da je vojaški in politični položaj generala Franca zelo težak in skoro nevzdržen. Vojaški položaj namerava Franco rešiti na ta način, da postavi centralno vojno vodstvo, spor med monarhisti in fašisti pa tako, da uvede monarhijo, ki naj se opre na diktaturo po vzoru Prima de Riviere. V tem pravcu se pričakujejo odločilni dogodki.

Politična obzorje

Peter Živković v Šumadiji

Iz vzhodne Srbije je prispel v Šumadijo predsednik JNS Peter Živković. Bil je v Topoli in Arandjelovcu, kjer so se zbrali delegati strankinih organizacij iz oraškega sreza. Poleg glavnih govornikov P. Živkovića in J. Banjanima ter drugih govornikov je govoril tudi narodni poslanec Karlo Kovačević o odnošajih med Hrvati in Srbi. Tudi so se obravnavala pereča vprašanja kmečke razdolžitve in gospodarskega ter socialnega značaja.

Madžarska manjšina in Stojadinovićeva vlada

Kakor piše subotiško »Naše slovo« je bila v Subotici konferenca madžarske narodne manjšine, ki ji je prisostvovalo okoli 300 delegatov. Glavni govornik je bil dr. Štefan Szöllösy, odvetnik v Subotici. Priznalno je izjavil, da je vlada dr. Stojadinovića ona, ki je Madžarom vrnila politične svoboščine, katere so jim odvzeli prejšnji režimi in da morejo tako Madžari svobodno delovati v političnem življenju, radi česar podpirajo politiko JRZ. Ob koncu svojih izvajanj se je dr. Szöllösy dr. Stojadinoviću iskreno zahvalil.

Špionaža

Državno sodišče za zaščito države je obsodilo Andreja Kolovića, elektrotehnika iz Sombora, na 15 let robije in trajno izgubo državljanskih pravic radi špionaže v prid neke tuje države.

Pogrebne parade

Pod tem naslovom priobčuje »Samouprava«, osrednje glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice: »V soboto je bil pogreb ubitega dijaka Krsta Ljubičića. Tukaj je bil žalosten slučaj, da je Hrvat ubil Hrvata in da sta bila oba levičarski usmerjena. Po poročilu »Politike« je bilo pri pogrebu preko 5000 ljudi, po »Obzoru« pa okoli tri tisoč ljudi«, dočim je bilo po »Hrvatski straži« največ 1700 udeležencev in to skupno s samostalci, ženami in deco. Govorili so trije samostalski prvaki. Zdi se, da ni Mačkova stranka demonstrativno sodelovala pri pogrebu ter so energično demantirali dr. Mačkov podpis na proglasu, s katerim so pozvali prebivalstvo, da prisostvuje pogrebu. Torej zopet parada kakor v Splitu ob priliki pogreba pok. fra Delića. Toda ob tej paradi se je pokazala nesložnost v koaliciji SD ter »utihotapljanje ekstremnih elementov v naše stranke«. Samouprava pristavlja: Kolike so razlike med pogrebom nepozabnega Djura Šurmina in teh Ljubičićev in fra Delićev, katerih imen ni nikdo slišal pred njuno smrtjo, na drugi strani pa Šurminovo ime, ki je bilo znano vsakemu Hrvatu in Srbu, vsem Slovencem in kulturnemu svetu. Djura Šurmina je spremljalo do groba 100 ljudi, dočim spremljajo tisoči te neznane žrtve razračunavanja raznih ekstremistov.« Še važnejše kakor te ugotovitve bi bilo proučevanje pravih vzrokov tega čudnega pojava. O tem bomo morda svoječasno točneje in določneje pisali.

Funkcija samostalcev

Vilderjeva »Nova riječ« piše k posvetovanjem izvršil. odbora SDS: »Rezultat teh dvodnevnih posvetovanj je v činjenici, da se je v družbi sedemnajstorice iz vseh krajev vsestransko obravnavala sedanja situacija. Vsi člani so obveščeni o težavnosti vprašanj, ki so na dnevnem redu. Ni bilo sprejeto samo

Kulturni vzgledi

Borba za novo gledališče

Idealistična drama — Gledališče v borbi s cerkvijo, moralo in politiko — Kakšna bodi gledališka kritika — Ustvarjanje lastnega odrsko uprizarjalnega sloga

V sredo 21. t. m. je bilo v Ljudski univerzi izredno zanimivo in poučno predavanje režiserja ljubljanske drame in opere ter znanega gledališkega strokovnjaka g. **Cirila Debevca** iz Ljubljane, ki je pred številno zbranim gledališče ljubečim mariborskim občinstvom in po uvodnih pozdravnih besedah predsednika Ljudske univerze inž. Kukovca v jedrnatih besedah in preglednih obrisih analiziral svoje aktualne poglede na gledališče, ki jih je zbral pod naslovom »Borba za gledališče«. Iz njegovih zgoščenih in sočnih izvajanj povzemamo sledeče vodilne misli, v katerih je odlični predavatelj zajel svoj **nazor o gledališču, svoje poglede na bistvo, pomen in namen narodnega gledališča, pojasnil svoje mnenje glede gledališke kritike in prikazal osnove našega slovenskega odrsko vprizarjalnega sloga.**

Naša doba je doba rekordov in splošne nervoze. Gledališče, ki je zrcalo narodnega življenja, kaže tudi znamenja te sodobne razrvanosti, neprečiščenosti in se nahaja, izvzemši morda ruska gledališča, v latentni krizi in stagnaciji. Še vedno prevladujejo vplivi Reinhardtovega formalizma, Piscatorjevega političnega propagandizma in filmskega revializma, Meyerholdovega in Tairovega dinamično mehaničnega odrskega eksperimentiranja. Toda gledališče je vse več, kakor to. Če ne vrši svojega pravega poslanstva, ga je treba očistiti, prezračiti, dvigniti, tako da bo lahko takšno pravo gledališče, ki naj služi estetičnim in etičnim zahtevam naroda, našlo svojega popolnega izraza v **idealistični drami.**

Kakor je pomen gledališča povsem na dlani, tako naj zasleduje gledališče svoj namen iz vidika treh vodilnih činiteljev odrskega ustvarjanja: **1. repertoar, 2. izvajalno osebje, 3. občinstvo. Repertoar** naj se sestavlja v duhu posrečenega ravnovesja, ki naj ga v trenju sodobnih sil (morala, cerkev, politika) prinese pametna sporazumnost in uvidevnost. Prvi činitelj, s katerim se gledališče vseskozi nahaja v konfliktu, je **cerkev.** Krivda za konflikte je na obeh straneh. Kakor je cerkev v svojem gledanju večkrat preozkosrčna in neuvidevna, tako nudi hoteno izvajanje protireligiozno usmerjenega odrskega repertoarja netivo za odpor s cerkvene strani. Cerkev naj bi bila širokogrudnejša, uvidevnejša in dalekovidnejša, izrazito protireligiozna dela pa naj bi se opuščala, oziroma naj bi se priredila in ublažila. Drugi sovražnik in nevarni nasprotnik gledališča **je morala.** Tisti, ki hočejo pretvoriti oder v revijo čutne naslade, niso nič manj nevarni, kakor oni moralisti, ki jim najmanjši povod na odru daje gradiva za najhujše in mnogokrat popolnoma neupravičene obtožbe.

V sličnem smislu naj bi se urejevala sporna vprašanja tudi v odnošajih do tretjega činitelja, to je **do politike.** Značilno je, da se odrska umetnost najmanj razvija tam, kjer so v modi diktature (Italija, Nemčija, deloma tudi Rusija).

Izvajalno osobje bodi preizkušeno ter izbrano. Sposobne moči je treba podpirati ter jim nuditi možnost razvoja, slabe moči pa je treba odstraniti ter izločiti. Potem, ko je predavatelj načel še vprašanje občinstva oziroma naroda kot tretjega činitelja, se je v izčrpnih izvajanjih dotaknil vprašanja **gledališke kritike.**

Pogoj dobrega gledališkega kritika tvorijo po predavateljevem mnenju sledeče okolnosti: **strokovna** gledališka (teoretična in praktična) **usposobljenost,** nadalje **jasnovidnost,** ki postavlja kritika visoko nad ostalo občinstvo in ki mu omogoča zajetje pravega bistva igre in prikazovanja. Nadaljnje lastnosti dobrega kritika morajo biti **strogost, stvarnost, pogum,** ki mu omogoča, da svoje mnenje pred vsemi in proti vsem zagovarja, **taktnost, pravičnost, jedrnatost.**

V četrtem zaključnem delu svojega predavanja, ki je dejanski odlomek posebne knjige o našem gledališču, ki jo bo g. C. Debevec v kratkem izdal, pa je podrobno analiziral pomembnost **Cankarjevih dramskih del,** ki predstavljajo kvantitetno in kvalitetno višek našega dramskega ustvarjanja. Osnova Cankarjevih dram ima svoje težišče predvsem v treh momentih: **1. spoznanje, 2. upor** (Maks, Jerman, Ščuka, Peter), **3. hrepenenje** po lepoti in resnici. Na temelju teh treh osnovnih elementov Cankarjeve dramske tvornosti bo mogoče v doslednem smislu izgraditi **svojstveno naš slovenski odrsko uprizarjalni slog,** ki naj da našemu odru in gledališču svojstven pečat v razmerju do umetniškega ustvarjanja na odrih drugih narodov.

ono, kar je bilo predloženo, ampak so vsi navzoči sodelovali tako pr informacijah kakor tudi pri izgraditvi stališča in to v popolni složnosti in dopolnjevanju. Misija in funkcija samostalcev je v naši državi tako jasno in očividna, ter obenem težka, da se brez takšnih delovnih metod ne bo mogla niti vzdržati. To so metode demokracije. Premagati vse zapreke, sistematično, vztrajno, z vero in zadovoljstvom v samem delu. Konkretni uspeh je sklep, da se čimpreje sestane obnovljeni izvršni odbor SDK, ki naj vodi skupno politiko koalicije strank in kmečke demokracije.«

„Petje je Slovencu raj, dajte mu le pesmi kaj!"

Uspeli prvi pevski koncert pobrežke Zarje

Trud naših vrlih Zarjanov je žel preteklo soboto obilo priznanja. Zarja, ki smo jo doslej poznali bolj iz njenega dramatsko-prosvetnega dela, je stopila s tem svojim prvim koncertom velik korak naprej in vsi, ki smo jo v soboto obiskali, ji ostanemo za koncert prav hvaležni. Potrebna je pesem, ki vzgaja k lepemu in dobremu, ki jači nacionalni čut in ki kot balzam blaži težko vsakdanjost. Ni čuda, če je pevsko društvo Zarja našlo na sobotnem večeru toliko simpatičnega odziva, da je moralo precejšen del svojega programa tudi ponavljati. Med drugim so bili navzoči zastopnik Ipavčeve župe prof. Vasilij Mirk, pobrežki župan Stržina Karl, starosta Sokola Maribor III. Tone Požar, predsednik Pogrebnega društva Ciril Jančar, predsednik RK in bivši župan Matija Volk, razen tega pa zastopniki društev Enakosti iz Studencev, Drave iz Maribora, Jadrana, Grafike, Radosti iz Tezna. Po uvodnem pozdravnem govoru društvenega predsednika žel. kontrolorja Antona Pšeničnika je sledil obširen, 20 pesmi obsegajoči spored.

Pevovodja šol. upravitelj g. Živko Janko je imel dokaj spretno roko pri izbiri sporeda, vendar se je opazila malce preostra delitev skladb v dve ločeni grupi umetnih in narodnih pesmi. Sicer pa se je tudi tako opazila gradacija, ki je dosegla pri dveh narodnih skladbah drugega dela svoj višek. G. Živko Janko se nam je tokrat prvič predstavil kot spreten pevovodja, ki poseduje velik smisel za čustveno pravilno interpretacijo. Vsekakor je z g. Živkom dobila Zarja dolgo željenega in odličnega pevsko-prosvetnega delavca.

Pevski zbor, ki šteje 25 pevcev, je dovoljno discipliniran, vztrajen in kar je najvažnejše: poje povsem prirodno, neprisiljeno. Popraviti bo treba le še intonativnost, v kateri še greši (**Pelin roža, Svračanje** etc.) ter vokalizacijo. Prav dobri so srednji glasovi, dočim so skrajni nekoliko popuščali, kar je bilo opaziti posebno pri razgibanejših skladbah (**Domovn, Jutro**). Razpolaga pa zbor z odlično izvežbanim fortepianom in so tudi registri posameznih glasov lepo šolani, kar nam je dokazala blago doneča Försterjeva **Večerni ave** in bolestno tožeča **Razbita čaša.** Mehek in nežen bariton g. Cebeja je sonorno zvenel v občutenem Volaričevem **Večeru** in Jerebovi **Pelin roži.** Skladbe **Večer,** Adamičeve **Završke fante** in Volaričev **Na ples** so morali ponoviti. Ugajale so pa tudi ostale skladbe, posebno drugi, folklorni del.

Vsekakor je ta prvi koncert Zarje **odlično** uspel. In če bo Zarja tudi v bodoče tako napredovala, jo bomo kmalu lahko uvrstili med naše elitne podeželske zbore. Vztrajajte Zarjani na svoji začrtani poti! — **D. I.**

Ne pozabi naročnine!

Prisluhnite povesti bodočnosti!

Ogromna zvezda repatica se bliža našemu planetu

Prisluhnite povesti bodočnosti. Bližamo se letu 2000. Na zemeljski obli živi pokolenje, utrujeno po neprestanih vojnah, revolucijah, uporih in vremenskih katastrofah. Ljudje, ki so živčno že popolnoma izčrpani, opazujejo z grozo in trepetom novo nevarnost, ki jim preti iz vsemirja. Zemlji se približuje komet, o katerem se zvezdogledom niti ni sanjalo. V zapiskih zvezdoznanstva zaman iščemo imena te zvezde repatice. Nikjer ni zabeležena in vendar se z veliko brzino približuje našemu planetu. Razdalja med zvezdo repatico in zemljo postaja vedno manjša. S svojim dolgim, svetlikajočim se repom obkroža zemljo, kakor da bi jo hotela objeti. Kakor paglavec se je pojavila na nebesnem svodu in zmešala s svojim nenapovedanim prihodom glave vseh učenjakov.

Ljudem je zastal dih ob pogledu na bližajočo se nebesno pošast. **Še nekaj dni in sledil bo strahoten tresk, ko bosta udarili zemlja in komet drug od drugega.** Milijone in milijone drobcev se bo razpršilo po vsemirju. Nepopisna panika vlada v vseh petih celinah sveta. Nered vlada na zemlji, tako da se ljudje niti vojskovati ne morejo več med seboj. Zavarovalnice so ob tej preteči nevarnosti smatrale za potrebno, da z ozirom na povečano življensko nevarnost še pred katastrofo zvišajo zavarovalne premije. Vlade posameznih držav neprestano zasedajo in so — kar je najbolj čudno — v neprekinjeni prijateljski zvezi med seboj. Telefoni pojejo svojo pesem, slušala slonijo neprestano na ušesih velikih državnikov. Ob razmotrivanju, kako preprečiti grozečo nevarnost, so se državniki spomnili, da bi bilo vendarle dobro, če bi se vsi narodi sestali k skupni konferenci. Prišli so na idejo, kako potrebno bi bilo ravno v takih kočljivih trenutkih — Društvo narodov, ki so ga svojčas demonstrativno zapustili in hodili skozi dolga desetletja vsak svojo pot. V zadnjem trenutku jim pade na um rešilna misel. Kaj, če bi se obrnili na malo kneževino Monaco, ki je edina v sklopu držav ostala zvesta Društvu narodov v Ženevi. Ona naj bi posredovala, da se čimpreje skliče v Ženevi konferenca vseh narodov. Rečeno storjeno! Prišli so iz vseh delov sveta delegati vseh držav in plemen ter se v najlepši skladnosti vsedli za skupno mizo. Delegati, ki so se sami bali za svoja dragocena življenja, so bili v vseh točkah sklenjenega sporazuma že vnaprej soglasni. Protestov in demonstrativnih odhodov iz Društva narodov topot ni bilo.

Sklenili so, da pričnejo iz vseh delov sveta obstreljevati bližajoči se komet, kjerkoli in kadarkoli bi se pojavil. Vse topovske cevi, kolikor jih bo na razpolago, bodo namerili na prihajajočo zvezdo repatico in otvorili brezostrelni ogenj na nenapovedanega vsemirskega gosta. Na zvezdo repatico se bo vsula toča granat najtežjih kalibrov. To vam bo hrušč in trušč, ko bodo topovski izstrelki rezali stratosfero in prinašali kometu obupno razdejanje. Tehnika je že v toliko izpopolnjena, da bo izvedba tega načrta mogoča. Učinek teh izstrelkov bo tolik, da bo kaj kmalu razdejana vsa površina ogromne zvezde repatice, še predno bo dospela zvezda v neposredno bližino zemlje.

Vse bi šlo v redu, da se ne bi pojavilo med delegati na novo oživotvorjene ustanove društva narodov — malo **nesoglasje** Niso se mogli zediniti v tem, čigava last naj postanejo oni deli kometa, ki bodo po razstrelitvi padli na zemljo. Ali naj pripadajo onemu, ki je svojim izstrelkom povzročil krušenje ali onemu, na čigar ozemlje bodo padli. Nedvomno bodo imeli ti deli v sebi dragocene sirovine. Da se izognejo takojšnji rešitvi tega problema, so sklenili izročiti vso zadevo trem na novo izvoljenim odborom, ki bodo v tej nejasnosti izrekli končno odločitev. Dotlej pa se obstreljevanje kometa odloži. Ljudje so bili veseli, ko so čitali v časopisju, kako složno sodelujejo zastopniki vseh narodov, tudi onih, ki so si bili še do predvčerajšnjim v laseh. Žalostilo jih je edino to, da društvo delegatov kljub skupnosti in slogi nikamor ne pride in da posvetovanja niso rodila nobenega pozitivnega sklepa. Ljudstev se je lotevala nestrpnost, vse delo je počivalo, vsa pozornost je bila osredotočena samo na — zvezdo repatico.

V tej zmedi se spomni predsednik ameriškega časopisnega koncerna svoje novinarske dolžnosti, da odredi v zastopstvu 70.000 listov, ki jih zastopa, **intervju s tem kometom,** ki se plazi in straši okrog zemlje. Poročevalec, ki si ga je bil izbral za izvršitev te naloge, je mož dejanj. Šest ur po razgovoru s šefom centralnega časopisnega koncerna je že odbrzel s svojim stratosfernim torpedom iz zemlje na lov za tem kometom. Po razmeroma kratkem času je v stratosferi ujel zvezdo repatico za rep in se nanjo prav udobno vsedel. Komet je takoj opazil, da se mu je na rep nekaj obesilo. Pograbila ga je jeza nad tolikšno predrznostjo in pričel je srdito mahati z repom sem in tja, da bi se ga čimpreje iznebil. Reporterja ta nervoznost zvezde repatice ni spravila iz ravnotežja. Bil je židane volje ko malo kedaj poprej. Početju zvezde repatice se je prav iz srca smejal. Mislil si je: zakaj bi se pustil otresti z repa repatice, če pa sem v vsem svojem življenju zdržal še hujše poskuse tresljajev. Srečal sem se v življenju še z večjimi »osebnostmi«, nego je ta komet, pa se me niso mogle otresti.

Zvezda repatica je končno le uvidela, da ne opravi s tem mahanjem svojega repa ničesar in se je vdala. Razvil se je med obema neprisiljen razgovor. Poročevalec vpraša: Kako vam kaj gre gospod komet? Zvezda repatica ga od strani pogleda in pravi: »Zelo slabo, dragi prijatelj. Tedne in tedne si prizadevam, da bi prišla iz tega dušečega ozračja, a vse zaman. Zadušila se bom. Od vseh planetov, ki sem je jim v milijonih letih približala in jih obiskala, morda celo poljubila, se ni razširjal tako neznanski smrad, kakor ravno od vašega. Zdi se mi pa, hvala bogu, da se polagoma vendarle oddaljujem.« »Vi torej nimate namena uničiti naše zemlje?« poseže v besedo radovedni novinar. »Niti na misel mi ne pride kaj takega. Škoda bi bilo žrtvovati tako krasen eksemplar zvezde za vaš pogin, saj ljudje itak sami najbolj skrbijo za njegov pogin«.

Poročevalec se je po tem razgovoru spustil po zvezdinem repu na zemljo, prinašajoč s seboj novico, da se je pričela zvezda repatica oddaljevati od zemlje, da je torej minila velika nevarnost, ki je držala milijone in milijone ljudi toliko časa v živčni razdraženosti. Ljudje lahko zopet nadaljujejo način svojega prejšnjega življenja. Društvo narodov se lahko zopet razpusti, vojne in revolucije lahko nemoteno rešujejo še nadalje vse pereče probleme človeštva.

Spomnite se CMD!

Mariborske in okoliške novice

Kabel Beograd — Maribor

Kakor smo že poročali, bo v kratkem rešeno vprašanje položitve telefonskega kabla iz Beograda do Maribora odnosno avstrijske meje. Kabel bo dolg 616 km in bo imel naslednje postaje za ojačenje: Slovenska Bistrica, Sevnica, Zagreb, Popovači, Okućani, Slavonski Brod, Vinkovci in Sremska Mitrovica. Kabel bo imel za notranji promet 28 linij (28x4 vodi) in za mednarodni promet 8 linij (8x4). Od teh linij bo na notranjem prometu odpadlo 22 linij, tako da bo od avstrijske meje do Zagreba razpoložljivih 22 linij, od Zagreba do Beograda 22 linij, od avstrijske meje do Ljubljane 10 linij, od Ljubljane do Beograda 10 linij, od avstrijske meje do Maribora 4 linije, od Maribora do Ljubljane 6 linij, od Ljubljane do Zagreba 10 linij itd. Posebne linije so predvidene za radijske prenose.

Ban dr. Natlačen v Mariboru. Včeraj si je ban dr. Natlačen ogledal banovinsko posest in banovinsko gospodinjsko šolo v Svečini. Prenočil je pri »Orlu« in si je v teku današnjega dne ogledal razne banovinske ustanove in pekrsko trsnico. Vinarsko in sadjarsko šolo ter Racerjev dom.

Zadnja pot učitelja Vladimirja Fabijanija je bila ginljivo, pietetno slovo od učitelja idealista in zvestega pevca, ki je ležal na mrtvaškem odru med številnimi venci in šopki pomladanskega cvetja. K pogrebu se je zbrala ogromna množica pokojnikovih prijateljev, znancev, tovarišev-učiteljev, moški zbor Glasbene matice z zastavo, oficirski zbor, številno zastopstvo Sokola I., tovarišice sošolke in častna četa z vojaško godbo na čelu. Po uvodnih obrednih molitvah, so matičarji pod vodstvom učitelja Faganelija zapeli tovarišu pevcu v srce segajočo »Pomladi vse se veseli...«, nakar se je razvil veličasten žalni sprevod. Ob odprtem grobu sta se od dragega prijatelja pevca in tovariša učitelja poslovila učitelj Cibic in njegov tovariš sošolec. Zopet so matičarji odpeli tužno žalostinko. Zaprl se je grob, v katerem spi večno spanje ljubljenec edinec strte matere vdove, blag tovariš in neumorni zvešti pevec Vako. — Naj mu bo domača zemljica lahka.

Snočnji koncert tria F. Brandlove je lepo uspel. Izčrpno poročilo v eni prih. številk.

Smrtna kosa. V Gosposki ulici 43 je preminila v najlepši dobi 49 let gospa Kukovec Jelica, vdova po odvetniku. — Žalujočim naše iskreno sočutje!

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Adolf Kovač, rudar v Hrastniku, in Marija Kovač, kuharica, Kopališka ulica 4. — Fedor Beljev, vinničar, in Ana Weingerl, služkinja, Košaki. — Franc Bregant, delavec, in Neža Potočnik-Komauer, kmetica iz Slivnice pri Mariboru. — Anton Pur, trgovec, in Hedvika Pajek, privatna uradnica od Sv. Lovrenca na Pohorju. — Jože Rojko, posestnik, Košaki, in Terezija Voršič-Paluc, zasebnica, Gornji Duplek. — Jakob Markrab, mlinarski pomočnik, in Uršula Toplak, posestniška hči, Sodna ulica 9. — Robert Glaser, mehaniški pomočnik, Studenci, in Elizabeta Klampfer, predica, Studenci. — Stanislav Kelc, posestniški sin, Studenci, in Veronika Kelc, tovarniška delavka, Studenci. — Jožef Gaberc, črko slikar državnih železnic, Studenci, in Genovefa Šmid, gospodinja, Studenci. Bilo srečno!

Ljudska univerza. Danes v petek 23. aprila ob 20. uri predava odlični znanstvenik univ. profesor g. dr. M. Kos iz Ljubljane o historičnj podobi celjskih grofov.

Članstvo Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev se vabi na sestanek v soboto 24. aprila zvečer ob 8. uri v restavracijo Senica, Tatenbahova ul. v zadevi predstoječega občnega zbora zadruge.

Občni zbor Ruske Matice bo v soboto 24. t. m. ob 20. uri v Gradu v prostorih Zveze jug. železničarjev. Dnevni red: poročilo odbora in nove volitve.

Sokolsko društvo Maribor I. opozarja cenjeno občinstvo, da se bo vršila akademija dne 5. maja ob 20. uri v telovadnici inž. šole. Naslednji dan ob 15. uri se ponovi za deco! Zdravo! Uprava!

Staro-katoliška cerkev. V nedeljo, dne 25. tm. bo izjemoma namesto ob 9. uri običajna služba božja ob 8. uri.

Avtomobilisti — pozor! Tvrdka »Motoroil«, Maribor, Kralja Petra trg 4, vljudno sporoča svojim cenj. odjemalcem, da je premestila svoji dve bencinski črpalki začasno radi regulacije trga malo više na državno cesto, vis a vis hotela »Mariborski dvor« in se priporoča tudi v nadalje vaši naklonjenosti. Motoroil družba z o. z. Maribor.

Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru ima v nedeljo dne 25. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici svojo redno XII. skupščino, na katero naj vsi ogranki pošljejo svoje delegate, da spet skupno manifestiramo za cilje Jadranske straže in za očuvanje našega Jadrana ujedinjeni domovini.

Obrtniški učnj tečaji. V kratkem, deloma že ta mesec, se začnejo v Mariboru za obrtniške mojstre in pomočnike sledeči učni tečaji: 1. **mojstrska izpitna predavanja**, 2. **strokovno računanje in geometrija** v oddelkih posebej za lesne in kovinarske stroke in posebej za oblačilne in prekajevalne stroke, 3. **moški krojaški prikrojevalni tečaj.** Interesenti za te tečaje se naj javijo brez odloga pismeno ali ustmeno (telef. št. 27-85) pri obrtnozadružnem nadzorniku g. Založniku, Maribor, sresko načelstvo.

Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoje vernike, da se **vrši v soboto dne 24. aprila tek. leta** (Lazareva sobota) procesija-vrbica), ki se formira pri novi pravoslavni cerkvi ob 14.15, od koder se pomika preko Vrazove, Grajskega trga, Aleksandrove in Meljske ceste v vojaško kapelo. Po končanj procesiji bodo večernice, nato pa za odrastle po želji spoved, (kakor tudi na Cvetno nedeljo dne 25. t. m.) Pri tej priložnosti se priporoča poročenim, da pripeljejo, svojo še šolo neobvezno mladino radi sv. obhajila.

Pregnan pri tatinskem poslu. Službujoči stražnik je davi okoli 2. ure slišal iz Čerinove gostilne v Vetrinjski ulici neki ropot in nato opozoril gostilničarja, ki stanuje v prvem nadstropju. Stražnik in gostilničar sta nato preiskala gostilno ter našla v točilnici vlomno orodje, dočim je vlomilec skozi kuhinjska okna izginil v temno noč. Vlomilec je napravil le škodo na omari, iz katere je najbrže nameraval odnesti denar, cigarete in druge predmete, pa je bil pri tatinskem »poslu« pregnan. Storilca, ki je pustil na omari svoje prstne odtise, sedaj iščejo.

Imajo ga. Policija je aretirala 22letnega brezposelnega Franca Homca, ki so ga oblasti zasledovale radi vlomne tatvine, ki jo je izvršil pred tedni pri posestniku Jakobu Potisku v Zgor. Jablanah in ob kateri priliki je odnesel okoli 1700 Din gotovine. Pri zaslišanju je Homec priznal omenjeno vlomno tatvino, priznal pa je tudi, da je dne 21. marca t. l. vlomil v tukajšnjo Študijsko knjižnico ter ukradel iz nekega predala okoli 250 dinarjev gotovine. Homec je bil izročen v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Vremenske zadeve. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes bo večinoma jasno in topleje.

Nočno lekarniško službo imata danes Minařikova in Remsova lekarna.

Kino

Kino Union. Danes zadnjič misteriozznega filma »Večna maska«. Peter Petersen, Olga Čehova.

Narodno gledališče

NARODNO GLEDALIŠČE.

Petek, 23. aprila: Zaprto.

Sobota, 24. aprila ob 20. uri: »Dolarska princesa«. **Premiera.**

Nedelja, 25. aprila ob 15. uri: »Punčke žive«. **Otroška predstava.** Prireditev »Ženskega društva«. Ob 20. uri: »DR«. Znižane cene.

Jutri bo premiera Fallove operete »Dolarske princese«. To priljubljeno delo se more ponašati s krasno glasbo, z zelo melodičnim pevskim partom, z živalno vsebino ter s sočno instrumentacijo, v kateri je Fall (skladatelj »Veselega kmetiča« in »Štambulske rože«) mojster. Delo je zrežiral ljubljanski gost, režiser J. Povhe, ki mu je pomagal pri koreografiji Harastović. Nabavile so se tudi nove dekoracije in obleke. Sodelujejo Iglič eva, Barbičeva, Gorinškova, Kraljeva, Sancin, P. Kovič, Verdonik, Harastović, Gorinšek, Blaž in Crnobori.

Kaj bo v nedeljo? Popoldne kot otroška predstava v okviru tukajšnjega »Ženskega društva« igra »**Punčke žive**«. — Zvečer najprivlačnejša letošnja dramska predstava, Nušićeva izvrstna satira »DR«, pri kateri pridejo ljubitelji smeha v polni meri na svoj račun. **Znižane cene Najcenejši sedež velja le Din 5.**

Prihodnja dramska novost bo najboljša slovenska družabna drama, »**Školjka**«, delo pisatelja Kraigherja, ki je prav te dni slavil 60 letnico rojstva. Režija: J. Kovič, večje uloge igrajo Rasbergerjeva, Starčeva, Kraljeva, Nakrst, J. Kovič in P. Kovič.

Gospodarske beležke

Jugoslavija ima za izvoz še 60.000 vagonov koruze. V javnost so prodrle vesti, da imamo še 100.000 vagonov koruze za izvoz. Te vesti pa niso točne in so merodajni krogi mnenja, da lahko izvozimo iz Jugoslavije kvečjemu še 60.000 vagonov koruze. Ta količina se je radi tega zmanjšala, ker so kmetje pričeli zopet v večjem stilu z rejo svinj in se računa, da bo na tržišču letos za 30 do 40% svinj več, kakor v prejšnjih letih.

Izvoz naše koruze v Nizozemsko in Belgijo. Kljub velikim zalogam ni za našo koruzo veliko povpraševanje, niti veliko ponudb. Edino za belo koruzo je povpraševanje in je bilo prodanih v Nizozemsko in Belgijo okoli 600 vagonov in to po povoljnih cenah. Nordijske države se še nadalje interesirajo za našo koruzo, vendar radi visokih cen na naših tržiščih ni prišlo do nobenih kupčij. Svetovna paritetea cen se kalkulira okoli na Din 90 do 91 franko vlačilec, pariteta Dunav. Cene na domačem tržišču pa so za 100 kg naslednje: Din 95 do 96 vlačilec pariteta Dunav za prompt, Din 96 do 98 vlačilec pariteta Dunav za maj in Din 93 do 94 pariteta Indija za prompt.

Kartel industrijskih kablov. Kartel kablov se je dogovoril do 31. decembra 1939. V kartelu so včlanjene naslednje tvrdke: »Društvo za elektrotehniko in tvornica kablov d. d. Zagreb«, »Kovina d. d.« Maribor, Prva jugoslovenska metalurgijska industrija« Maribor in Novosadska tvornica kablov d. d. Novi sad. Kartel se bo bavil s proizvodnjo kablov vseh vrst in se bo prodaja izdelkov vršila kontigentirano. Pooblaščeni zastopnik kartela je ravnatelj novosadske tvornice kablov inž. Dorotka.

Obdavčenje Slovenije. Na posameznega prebivalca je prišlo lansko leto neposrednih davkov v vrbaski banovini 37 Din, v vardarski 46, v zetski 51, v primorski 54, v moravski 61, v drinski 65, v savski 166, v donavski 200 in **v dravski 233 Din.** L. 1930. je plačala mala Slovenija 9.7% vseh neposrednih davkov, l. 1934. že 12.1% in leta 1935. že 14%.

XI. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in IX. vinarski kongres, bosta dne 12. in 13. junija 1937 prvi v dvorani hotela Beograd in drugi v dvorani okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici. § 8. pravil Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru določa med drugim: redni občni zbor Vinarske podružnice se mora vršiti za končano poslovno dobo v mesecu aprilu. Občni zbor je sklepčen, ako je nazvča vsaj četrtina članov, sicer je sklepčen pol ure kasneje pri vsakem številu navzočih članov. Za veljavnost sklepov je potrebna nadpolovična večina glasov. Podružnice si izvolijo na svojem rednem občnem zboru delegate, kot njih zastopnike za redni občni zbor Vinarskega društva in sicer za prvih 20 članov po enega, za vsakih nadaljnih 20 članov spet po enega delegata: morebitni nadaljnji ostanek od najmanj 10 članov se računa za nadaljnjega enega delegata. En delegat sme imeti največ tri glase: izkaže se s pooblastilom. Za vsaj enega delegata z enim glasom mora imeti podružnica najmanj 15 članov.

Negujejo kožo - polepšajo polt!

ELIDA MILA

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja — snežnobele barve

Zadnje telefonične vesti

Schuschnigg se boji odvisnosti od Beograda

ŽENEVA, 23. aprila. V tukajšnjih krogih menijo, da bo beneška konferenca odločilna za nove odnošaje med Italijo in Avstrijo. Schuschnigg hoče v vprašanju jugoslovensko italijanskega pakta imeti popolno jasnost. Avstrija nima ničesar proti temu paktu, vendar se boji, da bi se znašla v sličnj odvisnosti od Beograda kakor je sedaj v odvisnosti od Berlina.

Tudi Habsburgovci strašijo na beneški konferenci

RIM, 23. aprila. »Giornale d' Italia« objavlja uvodnik Virginija Gayde, ki je v letalu odpotoval v Rim, da je lahko pravočasno spravil v list navedeni uvodnik. V zvezi s tem navaja Gayda v članku, da ne bo beneška konferenca prinesla nič novega, na nobeden način pa kakšne spremembe dosedanjega tradicionalnega italijansko avstrijskega prijateljstva. Ne bo nobenega konkretnega pakta ali dogovora. Delovni program beneške konference obsega sledeče točke: Italijansko avstrijske odnošaje v okviru splošne evropske situacije. 2. Način funkcioniranja rimskih protokolov. 3. Politične interese Italije in Avstrije iz vidika nemško avstrijskega dogovora z dne 11. julija 1936 in političnega osišča Rim - Berlin. 4. Splošne in specialne posledice italijansko jugoslovenskega pakta s posebnim ozirom na avstrijsko politiko in rimskim protokolom. 5. Problem restavracije monarhije v Avstriji. 6. Prizadevanja gotovih držav, ki bi hotele odvrniti Avstrijo od sedanje orientacije, ki sloni na rimskih protokolih in nemško avstrijskem sporazumu od 11. julija 1936. Gayda meni, da se bo zlasti poslednja točka podrobno obravnavala, ker gre zato, da se definitivno opredeli vloga Avstrije na osi Rim-Berlin.

Čudna izjava Glaise-Horstenaua, ki bo radi tega lahko frčal iz vlade

DUNAJ, 23. aprila. V tukajšnjih političnih krogih tvorijo izjave notranjega ministra dr. Glaise Horstenaua pred odhodom iz Berlina predmet obširnih razgovorov. Glaise Horstenau je namreč opozoril novinarje na prisrčnost počastitve, ki jih je bil pri sprejemu deležen, ter izrazil pri tem upanje, da se bodo lahko kmalu premagale težave med Avstrijo in Nemčijo. Dejal je: V Avstriji ne potrebujemo vladarja, ampak voditelja, ki naj narod vodi v srečnejšo bodočnost.« Če bi v Benetkah prodrla os Rim - Berlin, potem bosta stopila v dunajsko vlado dva narodna socialista. V nasprotnem slučaju bo moral Glaise-Horstenau odstopiti. Značilno je, da so mu dali v Berlinu na razpolago nemško letalo, da je lahko Schuschnigga pred odhodom v Benetke lahko informiral o svojih razgovorih s Hitlerjem in Neurathom.

DON JUAN

85

Tudi sedaj so ga v brzini prepeljali do zaliva, ob katerem je bilo kopališče Andrikosovih, kamor se je šla Hermiona vsako jutro kopat s svojo spremljevalko, pa se nato kmalu vrnila domov.

Čoln je zaplul v ugodno skrivališče ob zalivu. Kozaške veslače je Meričev pustil v čolnu, sam pa je izstopil. Previdno, neslišno se je bližal cilju.

Ko se je ob zori pojavilo solnce nad Prinčevskim otokom, je grof Meričev opazil v daljavi tri ženska bitja, ki so se vseboj bližala njegovemu skrivališču. Najpreje je korakala mimo skale, za katero je bil skrit, spremljevalka, ki je hitela proti obali, ob kateri je bila sredi plitvine postavljena lesena baraka, kamor je takoj vstopila, da se preobleče.

Kmalu zatem sta se pojavili ob skrivališču grofa Meričeva gospa Rancova in Hermiona. Oblečeni sta bili v rahli jutranji obleki. Čim sta šinili mimo njegovega skrivališča jima je takoj sledil, čisto tiho in neopazno. Ko pa se je grof Meričev premočno spotaknil ob večji kamen, sta se Rancova in Hermiona takoj obrnili in obstrmeli: pred njima je stal elegantni moški.

Za gospo Vero je bil grof Meričev neznanec. S francoskega parnika se ga ni nič spominjala. Groza pa je obšla Hermiono. Takoj ga je spoznala.

Predno sta se mogli otresti iznenadenja, ju je že nagovoril grof Meričev:

»Kakor vidim, me gospodična Hermiona še dobro pozna. Prosim vas, gospodična, za par besed med štirimi očmi.«

Hermiona se je ponosna vzravnala in je dejala: »Kar mi imate povedati, naj čuje tudi ta dama.«

Meričev se je smehljal, nato pa spregovoril:

»Žal ne morem tega vašega predloga sprejeti. Nasprotno prosim kneginjo Voroncov, da mojega razgovora z gospodično Hermiono nikakor ne moti. Vsak poskus, ki bi ga napravila s pritegnitvijo nepoklicanih prič, bi njen incognito utegnil ogrožati.«

Rancova je bila kakor brez zavesti. Nenadna navedba njenega pravega imena jo je popolnoma zbegala. Komaj se je obdržala na nogah. Skoraj da se ni zgrudila. Tega sunka s te strani ni niti najmanj pričakovala. Vse je torej znano in razkrito.

Hermiona je osupło gledala popolnoma iztirjeno gospo Vero, ki ji je grof Meričev v zavesti vljudne nadmočnosti izročil žepni robec, na katerem je bil rodbinski grb s knežjo krono. S tresočima se rokama je segla Rancova po tem robcu in se je, odslovljena po Meričevu z globokim poklonom, umaknila na pot, odkoder je prišla.

Ko je Hermiona to opazila, je takoj stekla za gospo Vero. Prijela jo je za roko in ji v prosečem tonu dejala:

»Kdorkoli ste že, draga madame. Nikar me ne pustite same s tem gospodom. Prosim vas.«

Rancova ni vedela, kaj naj bi storila. Hermionina prošnja ji je segla do srca. Položila je roko preko Hermioninega hrbta, nato pa dejala Meričevu, ki ju je pravkar dohitel:

»Nikar ne žalite svoje viteške časti napram tej mladi dami. Gospodična hoče samo v moji navzočnosti...« je vsa razburjena pridjala Vera.

»Kneginja! Nikar me ne pehajte v skrajnost. Poglejte to pismo! V mojih rokah je. Meni na ljubo je, da ga pri prvi priliki preberem v krogu zafrkljivih tovarišev, da se mu bodo smejali. Ne bom zamudil pojasniti in pristaviti, kdo je to pismo napisal.«

Učinek teh besed grofa Meričeva je bil silovit. Roka okoli Hermioninega hrbta ji je zdrknila k telesu. Iz njenega grla je prišel pretresljiv vzdih.

(Se nadaljuje.)

Okno v svet

Po Schuschniggu von Neurath

DUNAJ, 23. aprila. »Neue Freie Presse« poroča iz Berlina, da bo začetkom maja odpotoval v Rim nemški zunanji minister von Neurath. V nasprotju z nepolitičnim pomenom sedanjega Göringovega potovanja v Italijo bo Neurathovo potovanje izrazito političnega značaja.

Židje nimajo dostopa v poljsko vladno stranko

VARŠAVA, 23. aprila. Štabni šef tabora naconalne enote, t. j. poljske vladne stranke, Kavalewski je izjavil glede vstopa Židov v vladno stranko, da je pripadnost k židovstvu identična s pripadnostjo k narodnosti. Vladna stranka sprejema samo Poljake, prav tako kakor sprejemajo cionistične organizacije izključno Žide.

Ptujske novice

Živinski in svinjski sejem v Ptuju dne 20. in 21. aprila t. l. Na živinski sejem dne 20. t. m. je bilo prignanih volov 57, krav 185, bikov 11, juncev 13, telic 49, telet 3, konj 34, žrebet 6, skupaj 358 glav. Prodanih je bilo: volov 20, krav 109, bikov 6, juncev nič, telic 29, telet 2, konj 11, žrebet 4, skupaj 181 glav. Cene so so bile sledeče: pri volih 4—5 Din, pri kravah 2—4,25 Din, pri bikih 3,50—5 D, pri kravah 2—4,25 Din, pri bikih 3,50—5 Din, pri telicah 3,75—4,80 Din, pri teletih 4—5 Din, vse za kg žive teže. Konji so se prodajali po 400—3,800 Din eden, žrebeta po 1100—2000 Din eno. — Na svinjski sejem dne 21. t. m. je bilo prignanih svinj 81, prascev 119, skupaj 200 rilcev, prodalo pa se je 78 komadov. Cene so bile sledeče: Prasci od 6—12 tednov stari po 100—160 Din komad, pršutarji 6—6,50 Din za kg žive teže, debele svinje po 7 Din za kg žive teže, plemenske svinje pa po 5,75—6 Din za kg žive teže.

Putnikove novice

Največ užitka nudijo potovanja s Putnikovimi udobnimi, modernimi avtokari: 2. maja v Graz Din 100.—, 13. do 22. maja v Rim Din 2.400.—, 16. do 17. maja v Logarsko dolino Din 130.—, V Postojno, Gorico in Trst od 16. do 17. maja Din 500.—, v Budimpešto od 2. do 6. junija Din 500.—, v Pariz na svetovno razstavo Din 3.900.— itd. Informacije, prospekti, prijave pri »Putniku«, Maribor-Celje.

Pomlad na divnem Jadranu uživate naj ugodnejše ob priliki »Putnikovega« skupinskega pavšalnega potovanja z vlakom in parniki: od 8. do 18. maja: Crikvenica Din 1.200.—, otok Rab Din 1.250.—. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor - Celje, kjer se dobijo ostale informacije in prospekti.

Razno

BRZOJAV!

Danes pojedina, tunini, barboni, asia, kalamari, skampi, girice, male ribice, polenovke. Gostilna Vicel, Rotovški trg 8. 2092

Mali, beli, dolgodlaki

PES

ki sliši na ime »Muki«, se je zatekel. Odda naj se proti dobri nagradi pri M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ul. 15. Tudi pri navedbi kje se je pes videl. 2074

Prodam

JEDILNICO

skoraj novo, Din 3600.—, kredenco Din 600.—, glinaste peči in razna vrata prodam. Hotel »Mariborski dvor«. 2072

Kupim

IŠČE SE KOTEL

z vsebino 4—6 m³, ki bi služil za zračni kotel za 6 atm. ali ki bi se ga moglo predelati v to svrho. Ponudbe s cenami nasloviti na upravo »Večernika« pod »kotel 6 At.« 2062

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE

s kuhinjo, v Gosposki ulici oddam s 1. majem. Hotel »Mariborski dvor«. 2071

STANOVANJE

tri ali štirisobno, s kopalnico v bližini parka se išče za dve osebi. Ponudbe pod »P. R.« na upravo lista. 2078

SPREJMEM GOSPODE

na stanovanje in hrano. Stritarjeva 37-I. 2063

Službo dobi

IŠČEM VPOKOJENCA

kot hišnika za vilo na Pohorju. Žena naj zna dobro kuhati. Ponudbe pod »Pohorje 1000« na upravo lista. 2077

Vinogradniki:

V trsnici Kmetijske družbe v Slov. Konjicah je še naprodaj 10.000 komadov **prvovrstnih cepljenk** izbranih vrst kakor: laški in renski rizling, silvanec, kraljevina, modra Frankinja, beli in modri burgundec, traminec, žlahtnina itd. Cene zmerne. Naročila sprejema dokler traja zaloga »Trsnica kmetijske družbe v Sl. Konjicah. 2045

Golgota slovenskih železničarjev v predvojnem Mariboru

Tovariš Jarh pa je sporazumno z Narodnim svetom in glavarjem dr. Lajnšičem zadržal v Mariboru vagonske množine takega materiala, ki ga je železnica potrebovala, ki je bil namenjen v inozemstvo kot tranzitna roba in ki ga je železnica nujno potrebovala (olje, petrolej, kovine itd.). Samo deloma so se pozneje te vagonske pošiljke od odpošiljateljev reklamirale, pretežna večina pa je, neplačana, ostala last železnice in drugih državnih oblasti, ki so participirale na konfisciranem materialu radi nujne potrebe. Pri vršitvi svoje službe je preprečil, da stavkujoči niso raznesli materiala ali ga napravili neuporabljivega, in skrbel, da so železničarji, ki niso stavkali, dobivali kurivo. Pri progovni sekciji Maribor kor. kol. je vršil službo progovni mojster Ramelli Franc s par delavci. Na zborovanju podružnice dne 30. novembra 1918 se je sklenilo, da smejo lokomotive voziti samo do narodnostne meje do Špilja, ker bi jih sicer Avstrijci zadržali in ne vrnili več v Maribor. Vse železniške proge na ozemlju, ki ga je zasedlo naše vojaštvo oziroma ki ga bode še zasedlo, naj se podredijo železniškemu vodstvu v Ljubljani.

Dne 1. decembra 1918 se je na poziv tovariša Štefina, načelnika Maribor gl. kolodvor, od 1000 oseb priglasilo v službo nad **400**, kar je zaenkrat zadostovalo za osebni promet. Že ta dan so odrčali osebni vlaki proti Ljubljani in Čakovcu. Tudi došli so vlaki iz teh smeri. Proti večeru je bila postaja dobro zasedena z zanesljivimi železničarji. Radi pomanjkanja osebja in ne toliko nujnega prometa, so vozili vlaki na koroški progi šele par dni po začeti stavki.

Dne **1. decembra 1918 se je vršilo v Narodnem domu zborovanje podružničnega uradniškega članstva** in so sklenili, da se morajo tudi postaje na progi zasesti z zanesljivimi slovenskimi uradniki, kolikor se že to ni bilo zgodilo. Zborovalci so imenoma določili, kdo naj zasede posamezna mesta, ter spomenico oddali inšpektorju tovarišu Vrečku kot eksponentu železniškega vodstva Ljubljana. Predlog je bil samoumevno sprejet in se je sledeče določilo.

Ker se je proga Špilje—Ljutomer priključila stavki, je bil določen adjunkt tovariš Roglič Ivan, da zasede z določenimi uradniki in drugim pomožnim osebjem to progo. General Maister je dal na razpolago 140 mož s poveljnikom poročnikom Zeilhoferjem Benom, ki je imel nalogo, da vojaško zasede te postaje kot obmejne narodnostne postojanke. Tovariš Roglič je, da bi lažje izvršil naročilo, brzojavil postajam te proge, da se pripelje zvečer »Streikkommissionszug« — (stavkovni komisijski vlak) — vlak s stavkovnim odborom — in da naj čaka vse železniško osebje na postajah. Rogličev domislek se je obnesel. Šlo je z nekaj incidenti in nekaj streli prav gladko. V Špilju je namestil za postajnega načelnika revidenta tovariša Rodela, ki je bil že tam kot vodja prometne ekspoziture. V Cmureku so vsi železničarji takoj obljubili zvestobo Jugoslaviji. V **Radgono** je prišel vlak šele ob 20. uri, kjer so nemški župan Kodolitsch, podžupan dr. Kamniker, avstrijski podpolkovnik Sedlak in mnogo drugih protestirali proti prihodu slovenskih železničarjev in naši vojaški zasedbi. Postajo je prevzel adjunkt Kovačič Lojze z adjunktom Pavlincem Karlom in Kolencem Ivanom. Naša vojaška posadka je zasedla mesto Radgona. V Ljutomeru je postavil Roglič za postajnega načelnika adjunkta Konaca Karla. Roglič se je še isto noč vrnil, a prispel radi pokvarjenega stroja šele z 20 urno zamudo. Za koroško progo je bil imenovan: **Dravograd revident Seničar Franc, Velikovec-Sinčavas višji revident Blažon Franc, Pragersko revident Jeras Ernst, Ptuj višji revident Turin Viktor, Hoče adjunkt Borko Franc, Celje višji revident Mohorko Josip.** Kot prometni nadzornik za progo Maribor—Sinčevasi višji revident tovariš Črnigoj Vaclav, za progo Pesnica - Špilje - Radgona - Ljutomer - Hoče, Pragersko do madjarske meje pa revident tovariš Repič Franc, ki se je iz nemških krajev kot dober in sposoben slovenski železničar takoj javil v službo v Jugoslaviji. Polagoma so prihajali tudi drugi slovenski železničarji, ki so bili razpršeni po nemških deželah. Žal se mora konstatirati, da je bilo še nekaj slovenskih inteligentnih železničarjev, ki so ob tem času premišljali, ali bi ostali v Avstriji ali pa se odločili za Jugoslavijo, ker so še vedno dvomili, ali bo postal slovenski del Avstrije sestavni del Jugoslavije ali ne.

Dne **2. decembra 1918,** to je na tretji dan započete stavke, **je odšel prvi redni vlak v Ljutomer, proti Celju, Ljubljani in Čakovcu.** Poslovala so že tudi brzovozna in tovorna odpravništva, upravna služba pa skoro v celoti. Stala je samo delavnica, kjer pa je plapolala slovenska trobojnica, kakor so vihrale tudi po drugih službenih edinicah v Mariboru slovenske zastave, kar je skrajno demoralizajoče vplivalo na stavkujoče.

Začeli so razmišljati, kaj bo s službo, kaj bo s kruhom? Med tem so se vršila pogajanja med stavkovnim odborom in Narodnim svetom. **Pogoji za zopetni sprejem stavkujočih v službo** so bili v smislu zahtev resolucije jugoslovanskih železničarjev z dne 29. in 30. novembra in 1. decembra 1918 sledeči: načelniki postaj in druge osebe, ki so zasedle službena mesta, ostanejo še dalje in se bodo na druga važna vodilna in podrejena mesta v sporazumu z železniškim vodstvom postavili še drugi naši ljudje. Vse osebje, ki se bo prijavilo v službo, bo izreklo zastopniku Narodne vlade v Ljubljani zvestobo za časa svojega službovanja v državi. Proti krivcem sabotaže se bo postopalo po zakonu, ostali stavkarji pa se ne bodo preganjali. **Teh pogojev stavkin odbor ni hotel sprejeti ter je na vse načine zavlačeval stavko.** Tako so imeli stavkarji dne 4. decembra 1918 zborovanje pri Gambrinu, kjer so sprožili vest, da je stavko ukazalo Generalno ravnateljstvo južne železnice in da dobe nastavljenci in delavci, ki stavkajo, za ves čas popolno plačo in doklade. Kdor pa bo delal, ne dobi ničesar. Stavkovni odbor je obljubil, da bosta Francov in Schierbaumov mlin dajala stavkarjem moko zastonj. Zborovanje je bilo v primeri s članstvom socialno demokratske organizacije pičlo in je večina zborovalcev odšla že pred koncem zborovanja

(Dalje sledi.)

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj STANKO DETELA, vsi v Mariboru.